

Δημόσια Παρέμβαση της Ένωσης Πληροφορικών Ελλάδας στη Δημόσια Διαβούλευση για την Ψηφιακή Στρατηγική της Χώρας 2006-2013

Στις 12 Ιουλίου 2005 δόθηκε προς διαβούλευση από την Επιτροπή Πληροφορικής πρόταση για την Ψηφιακή Στρατηγική της Χώρας (<http://www.infosoc.gr/index.php?op=modload&modname=Sitemap&action=sitemapviewpage&pageid=313>). Δόθηκε επίσης ερωτηματολόγιο βάσει του οποίου οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να καταθέτουν τις απόψεις τους απαντώντας σε οκτώ συγκεκριμένες ερωτήσεις και ορίστηκε προθεσμία για την κατάθεση απόψεων η 31^η Οκτωβρίου 2005. Δυστυχώς, όμως, τόσο η πρόταση, που έχει τη μορφή παρουσίασης και όχι κανονικού κειμένου, όσο και η μορφή των παρεμβάσεων που ζητούνται, δεν επιτρέπουν τη διαμόρφωση και διατύπωση κρίσιμων θέσεων που αφορούν στην πορεία της Χώρας προς την οικοδόμηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Ωστόσο, η Ψηφιακή Στρατηγική οφείλει να εντάσσεται μέσα σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής και για το λόγο αυτό θεωρούμε αναγκαία την παρέμβασή μας ώστε να προληφθούν λάθη και παραλείψεις του παρελθόντος. Επιτακτική είναι και η ανάγκη διόρθωσης των στρεβλώσεων που οφείλονται στις πρόχειρες πολιτικές των περασμένων ετών ώστε να μπορέσει η Χώρα να αξιοποιήσει το δυναμικό που διαθέτει.

Θεωρήσαμε σκόπιμο να μην περιοριστούμε στην αποστολή ενός κειμένου προς την αρμόδια αρχή που έχει την ευθύνη της συλλογής των παρατηρήσεων επί της δημόσιας διαβούλευσης για την Ψηφιακή Στρατηγική της Χώρας αλλά να προχωρήσουμε σε μια ευρεία Δημόσια Παρέμβαση με αποδέκτες όλο το πολιτικό προσωπικό της Χώρας και τους Κοινωνικούς Φορείς που εμπλέκονται στην οικοδόμηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας προκειμένου να τους καταστήσουμε κοινωνούς των προβληματισμών και των προτάσεων μας.

Στόχος αυτής της Δημόσιας Παρέμβασής μας είναι:

1. Να καταγραφούν τα αναγκαία μέτρα που πρέπει να περιληφθούν στην συζητούμενη Ψηφιακή Στρατηγική προκειμένου να αρθούν οι στρεβλώσεις που παρατηρούνται στον κλάδο της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών και οφείλονται στα λάθη και τις παραλείψεις του παρελθόντος.
2. Να παρουσιαστούν συνοπτικά βασικές παρατηρήσεις επί της προτάσεως για την Ψηφιακή Στρατηγική της Χώρας που δόθηκε για δημόσια διαβούλευση.
3. Να διατυπωθούν καίριοι προβληματισμοί που αφορούν τη διαμόρφωση μιας μακρόπνοης «Υψηλής Ψηφιακής Στρατηγικής» η οποία θα συνδέεται με τα μακροπρόθεσμα εθνικά συμφέροντα και την ανάγκη προάσπισης των ατομικών ελευθεριών των πολιτών στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

1. Άμεσα μέτρα για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων στρεβλώσεων στην Πληροφορική και τις Επικοινωνίες

Είναι κοινή αντίληψη ότι ο κλάδος των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) αντιμετωπίζει σοβαρότατα προβλήματα στη Χώρα μας. Η ετήσια έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ αποκαλύπτει την τεχνολογική καθυστέρηση της Χώρας που κατατάσσεται πλέον στην 42η θέση, σε σύγκριση με την 34η που είχε καταλάβει πέρυσι. Η Ελλάδα είναι ουραγός μεταξύ των 15 κρατών - μελών της Ε.Ε. και πίσω από τα περισσότερα νέα κράτη - μέλη καθώς έλαβε χαμηλή βαθμολογία σε κρίσιμους τομείς που υποστηρίζουν την ενίσχυση της τεχνολογικής διείσδυσης όπως το ρυθμιστικό περιβάλλον (όπου κυριαρχεί η γραφειοκρατία), η φτωχή τεχνολογική υποδομή, (καθυστερεί ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός του Δημοσίου), το χαμηλό επίπεδο συνεργασίας πανεπιστημιακής κοινότητας και ιδιωτικού τομέα, κλπ. Η τεχνολογική υποχώρηση της Χώρας προέρχεται ακόμα από τη συγκράτηση

δημόσιων αλλά και ιδιωτικών επενδύσεων στους τομείς της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών, καθώς κατά μεγάλο μέρος, οι επενδύσεις που ενίσχυσαν την ανάπτυξη αφορούσαν δημόσια έργα. Ενδεικτικά ακόμη αναφέρουμε την χαμηλή απορρόφηση κονδυλίων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Κοινωνίας της Πληροφορίας, την έλλειψη βασικών υποδομών, την έλλειψη συντονισμού των Υπουργείων, την ελλιπή κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού στη χρήση των πληροφορικών αγαθών καθώς και την απουσία ενός Εθνικού Επιμελητηρίου Επικοινωνιών και Πληροφορικής.

Η ζοφερή πραγματικότητα στον κλάδο των ΤΠΕ μπορεί και πρέπει να αλλάξει με γενναίες αποφάσεις. Η Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας έχει ήδη διατυπώσει προς τις Δημόσιες Αρχές και τους εμπλεκόμενους Κοινωνικούς Εταίρους προτάσεις που μπορούν να βοηθήσουν τον κλάδο να εξέλθει από το τέλμα και να τον θέσουν στην τροχιά της ανάπτυξης. Τις επαναλαμβάνουμε με την ευκαιρία αυτή, μαζί με τις αναγκαίες συμπληρώσεις, και ζητούμε την ένταξή τους στη συζητούμενη Ψηφιακή Στρατηγική:

1. Θεσμικά μέτρα:

- (i) Άμεση δημιουργία Εθνικού Επιμελητηρίου Επικοινωνιών και Πληροφορικής – ΕΘΕΕΠ (<http://www.epe.org.gr/various/ETHEEP.zip>) ως απαραίτητης προϋπόθεσης για τη συμμετοχή των πληροφορικών στο σχεδιασμό και την εφαρμογή της δημόσιας ψηφιακής πολιτικής. Για το θέμα αυτό η Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας έχει καταθέσει από το Φεβρουάριο του 2004 στις αρμόδιες αρχές ολοκληρωμένη πρόταση νόμου την οποία έχουν προσυπογράψει 2300 Πληροφορικοί. Οι σχετικές διαδικασίες διαβούλευσης που διεξάγει το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών πρέπει να ολοκληρωθούν το συντομότερο δυνατόν.
- (ii) Ίδρυση υπουργείου Πληροφορικής και Επικοινωνιών, όπως προτείνεται και από άλλους φορείς του κλάδου, ή ανάθεση των σχετικών αρμοδιοτήτων στο πλησιέστερο από πλευράς αντικειμένου- υφιστάμενο υπουργείο ώστε να εξασφαλιστεί ενιαία κυβερνητική γραμμή για την υπέρβαση της σημερινής κατάστασης σύγκρουσης αρμοδιοτήτων μεταξύ υπουργείων, που οδηγεί σε ματαίωση σημαντικών πολιτικών αποφάσεων και αποσπασματικά μέτρα.
- (iii) Άμεση ενεργοποίηση των διατάξεων των παραγράφων 10 και 11 του άρθρου 13 του Ν. 2867/2000 «Οργάνωση και λειτουργία των τηλεπικοινωνιών και άλλες διατάξεις» που αναφέρονται στην έκδοση προεδρικών διαταγμάτων σχετικών με την κατάρτιση και εκτέλεση συμβάσεων εκτέλεσης δημοσίων έργων και εκπόνηση δημοσίων μελετών και παροχή δημοσίων υπηρεσιών Τηλεπικοινωνιών και Πληροφορικής καθώς και σχετικών με τον καθορισμό των προδιαγραφών που πρέπει να πληροί η μελέτη, η κατασκευή, η συντήρηση και η επίβλεψη τηλεπικοινωνιακών εγκαταστάσεων και εγκαταστάσεων πληροφορικής. Δημιουργία Μητρώου Μελετητών Εργοληπτών έργων Πληροφορικής και Επικοινωνιών καθώς και Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών στα πλαίσια των σχετικών ρυθμίσεων.
- (iv) Δημιουργία φορέα με στόχο την υψηλή και αποτελεσματική ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών. Ο φορέας αυτός, σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς (π.χ. Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, SafeNet, Υπηρεσία Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, κ.λπ.) θα συνεισφέρει στην δημιουργία ενός «πολιτισμού» ασφάλειας δικτύων και πληροφοριών προς όφελος των Ελλήνων πολιτών, καταναλωτών, παραγωγικών μονάδων και δημοσίων οργανισμών και συνεπώς θα βοηθήσει την ανάπτυξη και την ομαλή λειτουργία των ΤΠΕ στην Ελλάδα.

2. Μέτρα για το δημόσιο τομέα:

- (i) Κατάργηση των αντιεπιστημονικών διακρίσεων ανάμεσα σε ειδικότητες software και hardware στους κλάδους Πληροφορικής στο προσοντολόγιο δημοσίου (όπου δεν έχουν ακόμη καταργηθεί) όπως επίσης και της αναχρονιστικής δυνατότητας διορισμού σε θέσεις ΠΕ και ΤΕ Πληροφορικής προσώπων που δεν διαθέτουν βασικό τίτλο σπουδών Πληροφορικής από αμιγές τμήμα Πληροφορικής. Όλοι οι πτυχιούχοι πληροφορικής και μόνο

- αυτοί θα πρέπει να έχουν δικαίωμα διορισμού κατά κατηγορία (ΑΕΙ, ΑΤΕΙ, ΙΕΚ, ΤΕΕ) στις οικείες θέσεις του δημόσιου τομέα.
- (ii) Ίδρυση διευθύνσεων ή τμημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς ανάλογα με το μέγεθός τους και στελέχωσή τους από πληροφορικούς. Παράλληλα, αλλαγή των οργανισμών των φορέων ώστε να προΐστανται στις οργανικές μονάδες πληροφορικής υπάλληλοι κλάδου πληροφορικής και μόνο ελλείψει τέτοιων υπαλλήλων να προΐστανται υπάλληλοι άλλων κλάδων.
 - (iii) Σταδιακή επιμόρφωση των Δημοσίων Υπαλλήλων στις ΤΠΕ μέσα από ειδικά προγράμματα που θα εκπονηθούν και θα εκτελεστούν με ευθύνη κατάλληλου επιστημονικού προσωπικού που θα διαθέτει, ως ελάχιστο προσόν, βασικό τίτλο σπουδών Πληροφορικής.
 - (iv) Προγραμματισμός της σταδιακής μετάταξης στους φυσιολογικούς τους κλάδους των δημοσίων υπαλλήλων και των εκπαιδευτικών άλλων ειδικοτήτων που εντάχθηκαν στους κλάδους Πληροφορικής και δεν διαθέτουν βασικό τίτλο σπουδών Πληροφορικής. Εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου, ώστε να μην υπάρχει δυνατότητα μετάταξης από άλλους κλάδους σε κλάδους Πληροφορικής χωρίς τα απαιτούμενα προσόντα (βασικό τίτλο σπουδών Πληροφορικής).
 - (v) Ενδελεχής μελέτη του προσοντολογίου του δημοσίου για την ακριβή καταγραφή των αναγκών σε γνώσεις Πληροφορικής και χρήσης Η/Υ κατά κλάδο και αντίστοιχη καταγραφή των γνώσεων που αποκτούν οι απόφοιτοι όλων των βαθμίδων του εκπαιδευτικού συστήματος ώστε να υπάρξει αληθινή αντιστοιχία μεταξύ τίτλων σπουδών και κλάδων του προσοντολογίου ως προς τις γνώσεις Πληροφορικής και χρήσης Η/Υ που απαιτούνται για κάθε θέση και αυτές που έχει ήδη κάθε υποψήφιος από τους τίτλους σπουδών του. Αναθεώρηση του προσοντολογίου του δημοσίου με βάση τη μελέτη αυτή.
3. Μέτρα για τον ιδιωτικό τομέα:
- (i) Εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας στον κλάδο Πληροφορικής και Επικοινωνιών, ενεργοποίηση ελεγκτικών μηχανισμών, ουσιαστική βελτίωση των συνθηκών εργασίας (προστασία πνευματικών δικαιωμάτων εργαζομένων, βελτίωση ωραρίου και μοντέλου αδειών) και δημιουργία ανταγωνιστικών συνθηκών για τον επαναπατρισμό και τη συγκράτηση του επιστημονικού δυναμικού.
 - (ii) Επιτάχυνση και διεύρυνση των προγραμμάτων παροχής φθηνών broadband υπηρεσιών και διεύρυνση των δυνατοτήτων επιδότησης της εκπαίδευσης καθώς και της προμήθειας εξοπλισμού για τις παραγωγικές μονάδες και τους εργαζομένους με παράλληλη ενθάρρυνση της χρήσης ελεύθερου λογισμικού και λογισμικού ανοικτού κώδικα.
 - (iii) Περαιτέρω διεύρυνση των μέτρων για την ίδρυση παραγωγικών μονάδων Πληροφορικής και Επικοινωνιών και απλούστευση των σχετικών διαδικασιών (περιορισμός γραφειοκρατίας) ιδιαίτερα για απόφοιτους Πληροφορικής Πανεπιστημιακής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης.
4. Μέτρα για την εκπαίδευση και τον ψηφιακό αλφαριθμητισμό:
- (i) Καθορισμός των τμημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών ΑΕΙ και ΑΤΕΙ με βάση ενιαίο κορμό βασικών μαθημάτων που θα καθορισθεί σε συνεργασία με τα τμήματα Πληροφορικής και Επικοινωνιών και των φορέων εκπροσώπησης των τεχνικών επιστημόνων (ΑΕΙ και ΑΤΕΙ) του κλάδου (πιθανώς με ευθύνη του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας).
 - (ii) Εξορθολογισμός των εισακτέων στα τμήματα Πληροφορικής και Επικοινωνιών ΑΕΙ και ΑΤΕΙ. Ενίσχυση των τμημάτων αυτών για ανάπτυξη υποδομών και πρόσληψη προσωπικού. Λήψη μέτρων έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί η ανεργία, η ετεροαπασχόληση και η μετανάστευση του επιστημονικού δυναμικού.
 - (iii) Θέσπιση αδιάβλητου συστήματος πιστοποίησης γνώσεων χρήσης υπολογιστών που θα ορίζει διακριτούς ρόλους και κριτήρια για τους φορείς

εκπαίδευσης (θα πρέπει να λειτουργούν υπό το καθεστώς των φροντιστηρίων για να μη λειτουργούν ανεξέλεγκτα), τα εξεταστικά κέντρα, τους φορείς πιστοποίησης και τη δημόσια εποπτεύουσα αρχή. Το σύστημα αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει ένα κρατικό πιστοποιητικό χρήσης υπολογιστών και να μην υπονομεύει, ούτε να υποκαθιστά τους τίτλους σπουδών του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος, μεριμνώντας για την αναγνώριση των μαθημάτων πληροφορικής και χρήσης Η/Υ που περιλαμβάνει το πρόγραμμα σπουδών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης.

- (iv) Σύνδεση της διδασκαλίας της Πληροφορικής με τις γενικότερες ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας και τις προοπτικές ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας με την ενθάρρυνση της χρήσης ελεύθερου λογισμικού και λογισμικού ανοικτού κώδικα και την σύνδεση των μαθημάτων πληροφορικής που διδάσκονται στη δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση με το προσοντολόγιο του δημοσίου ώστε να αποτελούν επαρκή απόδειξη για τη γνώση χρήσης Η/Υ.

2. Παρατηρήσεις επί της προτεινόμενης «Ψηφιακής Στρατηγικής»

Επί των διαφανειών της ψηφιακής στρατηγικής που δόθηκαν προς δημόσια διαβούλευση, οι παρατηρήσεις που διατυπώνουμε έχουν ως εξής:

1. Στους στρατηγικούς στόχους (aims):
 - (i) **Διαφάνεια στις δημόσιες λειτουργίες και πρακτικές του πολίτη:** Πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στον επιμέρους αυτό στόχο, αν και αναφέρεται πολύ σύντομα και επιφανειακά στον 1ο γενικό στόχο. Άπτεται τόσο του 1ου γενικού στόχου ("Παραγωγικότητα"), όσο και του 2ου ("Ποιότητα ζωής του Πολίτη"). Π.χ. όταν οι λίστες υποψηφίων για προσλήψεις, εισαγωγές στα ΑΕΙ, διορισμούς με μοριοδοτήσεις, κλπ. παρέχονται από το διαδίκτυο, οι δυνατότητες "παρεμβάσεων" είναι περιορισμένες. Παρόμοια, για τη φερεγγυότητα επιχειρήσεων μέσω στοιχείων του TAXIS και του δικτύου των τραπεζών, για πολεοδομικά/χωροταξικά στοιχεία, μέσω δεδομένων του Κτηματολογίου, για προκηρύξεις έργων, κλπ. Πιστεύουμε ότι με την ευρύτατη δημοσιότητα που επιτυγχάνεται μέσω του διαδικτύου ενισχύεται η διαφάνεια.
 - (ii) **Μείωση της ανεργίας:** Προτείνουμε ως μετρήσιμο ποσοτικό στόχο «11 νέες θέσεις εργασίες για κάθε 10 καταργούμενες». Προτείνουμε ακόμη τον έλεγχο και την ενθάρρυνση της επενδυτικής δραστηριότητας του επιχειρηματικού κόσμου καθώς και την άμεση σύνδεση των επιδοτήσεων με τις ουσιαστικές επενδύσεις, με έλεγχο και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τους. Απαιτείται επίσης η ενθάρρυνση της νεανικής επιχειρηματικότητας και η δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για την ανάπτυξή της.
2. Στους στόχους υλοποίησης (objectives): Προτείνουμε την ένταξη επτά βασικών στόχων υλοποίησης στην Ψηφιακή Στρατηγική (προτεραιότητα κατά σειρά αναφοράς):
 - (i) **Προσβασιμότητα:** Ελάχιστη δωρεάν βασική πρόσβαση (δωρεάν χρήση υπολογιστικών πόρων και PSTN πρόσβασης στο Internet) για όλους τους Πολίτες.
 - (ii) **Μόρφωση:** Εξάλειψη του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού με καθολικές δράσεις κατάρτισης και επιμόρφωσης όλων των πολιτών.
 - (iii) **Περιεχόμενο, Υπηρεσίες:** Ψηφιοποίηση και ηλεκτρονική διακίνηση όλης της «γραφειοκρατικής» (δημόσιας ή ιδιωτικής) πληροφορίας, γενίκευση των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
 - (iv) **Ευρυζωνική Πρόσβαση:** Αξιοποίηση τεχνολογιών xDSL, οπτικών ινών, UMTS, κλπ. με σταθερές χρεώσεις (flat rate) σε χαμηλά επίπεδα.
 - (v) **Διασυνδεσιμότητα:** Ψηφιακή διασύνδεση και επικοινωνία όλων των φορέων (Δημόσιων και Ιδιωτικών) που εμπλέκονται στην καθημερινότητα του Πολίτη.

- (vi) **Επιχειρηματικότητα:** Υποστήριξη, προστασία και τόνωση της επιχειρηματικότητας στον κλάδο των ΤΠΕ. Κίνητρα και επιδοτήσεις με έλεγχο και ουσιαστική αξιολόγηση των φορέων. Ενθάρρυνση της ανάπτυξης δομών ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας στα ΑΕΙ και ΑΤΕΙ της Χώρας.
- (vii) **Στήριξη της Έρευνας & Ανάπτυξης στις ΤΠΕ.** Για να μην είμαστε μόνο χρήστες, αλλά και δημιουργοί και παραγωγοί γνώσης στον τομέα της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών. Στήριξη των επενδυτικών δράσεων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις ΤΠΕ. Σύνδεση και συνεργασία των παραγωγικών μονάδων με τα ΑΕΙ και ΑΤΕΙ (σε θέματα έρευνας, εκπόνησης κοινών αναπτυξιακών και ερευνητικών προγραμμάτων, αναμόρφωσης των προπτυχιακών και των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, πρακτικής άσκησης σε παραγωγικές μονάδες των φοιτητών/τριών).

3. Προς μια «Υψηλή Ψηφιακή Στρατηγική»

Γενικά η Υψηλή Στρατηγική αποσκοπεί στο να θέσει ιεραρχημένους στόχους λαμβάνοντας υπόψη το διεθνές περιβάλλον και την επιθυμητή θέση της Χώρας με σκοπό να κινητοποιήσει το ευρύτερο εθνικό δυναμικό και τους πόρους του έθνους με την ευρεία έννοια, προκειμένου να επιτύχει τους στόχους αυτούς. Οφείλει να επισημαίνει τις αδυναμίες αλλά και τις δυνατότητες σε εθνικό επίπεδο ώστε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τους κινδύνους και να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες ανάπτυξης. Η επεξεργασία της «Υψηλής Ψηφιακής Στρατηγικής» θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο συζητήσεων καταρχήν στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Αποτίμησης Τεχνολογίας του Κοινοβουλίου και στη συνέχεια να τεθεί σε ευρύ διάλογο στο Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή προκειμένου να κινητοποιήσει όλους τους φορείς σε μια πανεθνική προσπάθεια οικοδόμησης της Κοινωνίας της Πληροφορίας με όρους διαφάνειας, κοινωνικής δικαιοσύνης και αποτελεσματικότητας. Στη συνέχεια καταγράφουμε συνοπτικά:

1. Την αναγκαιότητα και τους άξονες μιας πολιτικής αυτοδύναμης ανάπτυξης των ΤΠΕ προκειμένου να εξασφαλισθεί η επιβίωση του ελληνισμού ως εθνική, ιστορική και πολιτισμική οντότητα στον σύγχρονο κόσμο.
2. Την αναγκαιότητα για θεσμική διαμόρφωση της Κοινωνίας της Πληροφορίας προκειμένου να προστατευθούν τα ατομικά δικαιώματα και ελευθερίες υπό το πρίσμα των νέων δεδομένων που δημιουργεί η Κοινωνία της Πληροφορίας.
3. Τη διάσταση της περιφερειακότητας και της διεθνούς συνεργασίας στα πλαίσια μιας Υψηλής Ψηφιακής Στρατηγικής και πώς αυτή μπορεί να υπηρετηθεί από το προτεινόμενο Εθνικό Επιμελητήριο Επικοινωνιών και Πληροφορικής.
4. Την αξιοποίηση της Υψηλής Ψηφιακής Στρατηγικής με γενικότερη κινητοποίηση πόρων στα πλαίσια όλων των πτυχών του δημόσιου βίου.

3.1 Η αναγκαιότητα και οι άξονες μιας πολιτικής αυτοδύναμης ανάπτυξης των ΤΠΕ

Η Πληροφορική και οι Επικοινωνίες αποτελούν σήμερα βασικούς παράγοντες ισχύος στο διεθνές περιβάλλον. Οι νέες τεχνολογίες αποτελούν πεδίο έντονου ανταγωνισμού καθώς η τεχνολογική υπεροχή ενός έθνους διαμορφώνει συνθήκες ευνοϊκές για οικονομική και πολιτική επικράτηση έναντι των ανταγωνιστών του. Αυτός είναι και ο κύριος λόγος για τον οποίο οι ισχυρές βιομηχανίες των ΤΠΕ δεν ακολουθούν το σύγχρονο μοντέλο ανάπτυξης των συμβατικών βιομηχανιών, οι οποίες εύκολα μετακινούνται εκτός εθνικού εδάφους. Η επιθυμητή μείωση του κόστους παραγωγής στις βιομηχανίες των ΤΠΕ επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της εισαγωγής φθηνού επιστημονικού δυναμικού (φαινόμενο «τεχνολογικής μετανάστευσης») και όχι με τη μαζική έξοδο των βιομηχανιών ΤΠΕ προς τις χώρες φθηνής εργασίας. Οι δραστηριότητες υπηρεσιών τείνουν και αυτές να συγκεντρωθούν στα μεγάλα διεθνή κέντρα τεχνολογικής ανάπτυξης αφήνοντας συνήθως μόνο τις εμπορικές δραστηριότητες μεταπώλησης, ανάπτυξης εφαρμογών και κατάρτισης χρηστών στα τεχνολογικά αναπτυσσόμενα έθνη.

Η στρατηγική που ακολουθούν οι τεχνολογικά αναπτυσσόμενες χώρες που επιθυμούν μια αυτοδύναμη ανάπτυξη των ΤΠΕ, κινείται σε τέσσερις άξονες:

1. Συστηματική εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού στις ΤΠΕ.
2. Συστηματική ενίσχυση της εγχώριας ανάπτυξης τεχνολογίας και τεχνολογίας.
3. Συστηματική αξιοποίηση του Ελεύθερου Λογισμικού και Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα.
4. Συνεργασίες με άλλες χώρες που έχουν αντίστοιχες προτεραιότητες και στόχους.

Έχουν ήδη διαμορφωθεί δύο μεγάλες ομάδες χωρών που κινούνται προς μια αυτοδύναμη ανάπτυξη των ΤΠΕ, μία στη Λατινική Αμερική και μία στη Βόρεια Ευρώπη. Η Ελλάδα είναι ενταγμένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία έχει άμεσα οφέλη, οικονομικά και πολιτικά, από την ενίσχυση των προσπάθειών δημιουργίας εναλλακτικών πόλων ανάπτυξης των ΤΠΕ προκειμένου να αντιμετωπίσει την τάση αφαιμάξης της ευρωπαϊκής οικονομίας (απόσπαση μεγάλων κεφαλαίων για την πληρωμή πνευματικών δικαιωμάτων, τεχνολογική μετανάστευση). Δυστυχώς ως Χώρα δεν έχουμε αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που υπήρξαν και δεν υπάρχουν πλέον περιθώρια για άλλα λάθη και καθυστερήσεις. Η υπανάπτυξη των ΤΠΕ προκαλεί τεράστια ζημιά στην εθνική μας οικονομία, με σημαντικότερη τη μετανάστευση χιλιάδων νέων επιστημόνων κάθε χρόνο προς αναζήτηση καλύτερων συνθηκών ακαδημαϊκής και επαγγελματικής σταδιοδρομίας. Αποδυναμώνει, όμως και την αμυντική ικανότητα της Χώρας, σε μια περίοδο ιδιαίτερα επικίνδυνη, καθώς δεν επιτρέπει την αυτοδύναμη ανάπτυξη εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας υψηλής τεχνολογίας. Επίσης δημιουργεί τις προϋποθέσεις μιας άνευ όρων πολιτιστικής αλλοτρίωσης στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης.

Πρέπει λοιπόν να ληφθούν οι γενναίες αποφάσεις στρατηγικής μορφής που θα ανατρέψουν την υφιστάμενη σχεδόν μονόδρομη τεχνολογική εξάρτηση της Χώρας από συμφέροντα που κυριαρχούν στο χώρο των ΤΠΕ και επηρεάζουν όχι μόνο πολιτικές αποφάσεις αλλά ακόμη και συνειδήσεις προσώπων που λαμβάνουν τεχνικές αποφάσεις δημιουργώντας εξαρτήσεις για τις μελλοντικές γενιές. Η Ελλάδα οφείλει να ακολουθήσει μια στρατηγική αυτοδύναμης ανάπτυξης των ΤΠΕ βασισμένη στους τέσσερις άξονες που αναφέρθηκαν για τους λόγους που ήδη εκθέσαμε και συνδέονται με την εθνική μας επιβίωση σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης, την ευρωπαϊκή μας προοπτική και την προστασία της πολιτιστικής μας ταυτότητας.

3.2 Η αναγκαιότητα για θεσμική διαμόρφωση της Κοινωνίας της Πληροφορίας

Στα πλαίσια μιας Υψηλής Ψηφιακής Στρατηγικής είναι ανάγκη να ερμηνευτούν εκ νέου τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των Πολιτών και της Πολιτείας υπό το πρίσμα των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων καθώς και να διαμορφωθούν οι θεσμικές εγγυήσεις ομαλής μετάβασης σε μια ανοικτή, συμμετοχική και κοινωνικά δίκαιη Κοινωνία της Γνώσης. Ήδη έχει προστεθεί στο Σύνταγμα της Χώρας μας, με την τελευταία αναθεώρησή του, η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 5Α με την οποία ορίζεται ότι: *«Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους»*. Η νέα αυτή Συνταγματική επιταγή παραμένει ακόμη ανεργημένη και, άρα, χωρίς εφαρμογή, παρά το γεγονός ότι οι τεχνολογικές εξελίξεις επιβάλλουν τάχιιστα την ενεργοποίηση της Πολιτείας προς την κατεύθυνση της διαμόρφωσης ενός σύγχρονου θεσμικού πλαισίου, το οποίο θα εξασφαλίσει τις προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος ισότιμης συμμετοχής όλων των Πολιτών στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Και ενώ απουσιάζει και ο ελάχιστος προβληματισμός για την ερμηνεία και εφαρμογή της κορυφαίας αυτής Συνταγματικής επιταγής, συνεχώς λαμβάνονται αποσπασματικά μέτρα που αμφισβητούν, στην ουσία τους, θεμελιώδη ατομικά και πολιτικά δικαιώματα και χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ εναντίον των ελευθεριών των Πολιτών. Μακροπρόθεσμα αυτή η προσέγγιση θα δημιουργήσει μεγάλες θεσμικές και τεχνολογικές αντιφάσεις και θα μειώσει την εμπιστοσύνη των Πολιτών στις ΤΠΕ, υπονομεύοντας το μέλλον της Χώρας.

Το ακριβές περιεχόμενο των αναγκαίων θεσμικών παρεμβάσεων, για να πάρει σάρκα και οστά η νέα διάταξη του Συντάγματος, θα πρέπει να προκύψει μέσα από μια ευρεία ενημέρωση των ενδιαφερόμενων φορέων και συνακόλουθα έναν ουσιαστικό κοινωνικό διάλογο για τον καθορισμό αρχών και ιεράρχηση στόχων. Ο διάλογος αυτός θα αποκαταστήσει την αναγκαιότητα εμπιστοσύνης μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων και θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μια γόνιμη σύνθεση των απόψεων.

3.3 Περιφερειακότητα και Διεθνής Συνεργασία

Η διαμόρφωση μιας αποτελεσματικής και μακρόχρονης υψηλής στρατηγικής οφείλει να λάβει υπόψη της και την ανάγκη αποκέντρωσης και διαφάνειας στις λειτουργίες του Κράτους καθώς και στις παραγωγικές δραστηριότητες που συνδέονται με τις ΤΠΕ. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να διαμορφωθεί σε στενή συνεργασία με τους φορείς που εκφράζουν τις τοπικές κοινωνίες και τις Περιφέρειες της Χώρας. Θα πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι οι Περιφέρειες της Χώρας αποτελούν των αγωγό σύνδεσής της με το γεωπολιτικό της περίγυρο. Με την έννοια αυτή θα πρέπει να αναπτυχθούν εκπαιδευτικές, ερευνητικές, αναπτυξιακές και παραγωγικές δραστηριότητες και συνέργιες, στα πλαίσια της ευρύτερης προοπτικής της αυτοδύναμης τεχνολογικής ανάπτυξης.

Οφείλουμε σε αυτό το σημείο να σημειώσουμε ότι το προτεινόμενο από την Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας Εθνικό Επιμελητήριο Επικοινωνιών και Πληροφορικής – ΕΘΕΕΠ (<http://www.epe.org.gr/various/ETheEP.zip>) μπορεί, λόγω της φυσιογνωμίας του και της περιφερειακής – οικουμενικής του συγκρότησης να συμβάλει στη διαμόρφωση και εφαρμογή μιας υψηλής ψηφιακής στρατηγικής με έντονο το στοιχείο της περιφερειακότητας και της διεθνούς συνεργασίας. Ειδικότερα, το ΕΘΕΕΠ προτείνεται να συγκροτείται από περιφερειακά επιμελητήρια Πληροφορικής, ένα σε κάθε μια από τις διοικητικές (ή αναπτυξιακές) Περιφέρειες της Χώρας, καθώς και σε περιοχές του εξωτερικού με μεγάλη συγκέντρωση Ελλήνων πληροφορικών.

Τα περιφερειακά επιμελητήρια του εσωτερικού θα είναι ο επίσημος σύμβουλος των περιφερειακών και τοπικών αρχών καθώς και των τοπικών παραγωγικών μονάδων σε θέματα Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Τα περιφερειακά επιμελητήρια θα παίρνουν πρωτοβουλίες για τη συνεργασία των φορέων κάθε Περιφέρειας, θα εκπονούν σχέδια περιφερειακής ανάπτυξης στην Πληροφορική και τις Επικοινωνίες και θα τα προωθούν σε συνεργασία με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές. Θα μπορούν να συμμετέχουν σε ευρωπαϊκές και εθνικές δράσεις και θα έχουν την αρμοδιότητα να αναλαμβάνουν την κατανομή πιστώσεων με βάση τις προτάσεις που θα τους υποβάλλονται.

Τα περιφερειακά επιμελητήρια του εξωτερικού θα φροντίζουν για την καλλιέργεια στενών σχέσεων με διεθνείς φορείς και οργανισμούς, καθώς και με αντίστοιχα επιμελητήρια άλλων χωρών. Επιπλέον, θα φροντίζουν για την ενεργοποίηση των μελών τους και την ουσιαστική συμμετοχή τους σε διαδικασίες στρατηγικού σχεδιασμού. Θα ενθαρρύνουν τη μεταφορά γνώσεων και τεχνολογίας. Θα ενισχύουν την ανάπτυξη δικτύων ακαδημαϊκής, ερευνητικής, αναπτυξιακής ή παραγωγικής συνεργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Το ΕΘΕΕΠ, με την οργανωτική του συγκρότηση, θα αλλάξει, ουσιαστικά, το χάρτη της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών στη Χώρα μας. Θα συμβάλει στην ανάπτυξη στενών δεσμών συνεργασίας ανάμεσα στις Περιφέρειες της Χώρας καθώς και μεταξύ των Περιφερειών και του γεωπολιτικού τους περίγυρου, που είναι και το ζητούμενο για την υπέρβαση επικίνδυνων ανταγωνισμών και την οικοδόμηση μιας άλλης μορφής παγκοσμιοποίησης των λαών και της ειρήνης. Επιπλέον, η διεθνής συνεργασία που θα επιτευχθεί μέσω της λειτουργίας των περιφερειακών επιμελητηρίων σε χώρες που δεν συνορεύουν με την Ελλάδα θα συμβάλει στη δημιουργία και ενδυνάμωση δεσμών ουσιαστικής συνεργασίας στην Πληροφορική και τις Επικοινωνίες, κάτι που, δυστυχώς, δεν έχει καταστεί δυνατόν να αναπτύξει το υδροκέφαλο ελληνικό Κράτος.

3.4 Αξιοποίηση της Υψηλής Ψηφιακής Στρατηγικής

Η αξιοποίηση πόρων στο πλαίσιο μιας Υψηλής Ψηφιακής Στρατηγικής πρέπει να είναι πλήρης, για να είναι αποτελεσματική, και να αφορά όλες τις πτυχές του δημόσιου βίου (εξωτερική πολιτική, οικονομική πολιτική, εκπαιδευτική πολιτική κ.λ.π.). Για το λόγο αυτό, η Υψηλή Ψηφιακή Στρατηγική θα πρέπει να υποστηριχθεί:

1. Μέσω όλων των πτυχών των κρατικού προϋπολογισμού χωρίς να λησμονούνται οι αμυντικές δαπάνες, που καλύπτουν ένα πολύ μεγάλο ποσοστό του, και αφορούν, προς το παρόν, κυρίως την αγορά ξένης τεχνολογίας χωρίς μεταφορά της αντίστοιχης τεχνογνωσίας και με δεσμεύσεις στην αμυντική πολιτική της Χώρας.
2. Μέσω της καλλιέργειας κατάλληλης κουλτούρας σε όλους τους Πολίτες (εκπαιδευτική πολιτική).

3. Με κατάλληλη αξιοποίηση της εξωτερικής πολιτικής ως πολύτιμο εργαλείο για την ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών και άσκησης επιρροής σε διεθνείς οργανισμούς.

Η εφαρμογή της Υψηλής Ψηφιακής Στρατηγικής μπορεί να φέρει άμεσα θετικά αποτελέσματα σε όλες τις πτυχές του δημόσιου βίου αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα και μειώνοντας το κόστος των δημοσίων δαπανών. Για παράδειγμα, μπορεί να οδηγήσει μεσοπρόθεσμα σε μείωση των αμυντικών δαπανών με ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής τεχνολογίας, περιορισμό της εξάρτησης από εισαγόμενες τεχνολογίες και αύξηση των θέσεων εργασίας υψηλής επιστημονικής ειδίκευσης ενισχύοντας ταυτόχρονα την αμυντική ικανότητα της Χώρας.

4. Επίλογος

Θεωρώντας ότι η Ψηφιακή Στρατηγική της Χώρας πρέπει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις υφιστάμενες στρεβλώσεις στον κλάδο δημιουργώντας παράλληλα τις προϋποθέσεις για την επεξεργασία ενός μακρόπνοου οράματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας, εκθέσαμε τις προτάσεις και τους προβληματισμούς μας με αφορμή τη σχετική δημόσια διαβούλευση.

Είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι το κείμενο της Δημόσιας Παρέμβασης που παρουσιάζουμε προέκυψε μετά από διαδικασίες συζήτησης στις τοπικές συνελεύσεις των δεκατριών παραρτημάτων της Ένωσής μας και απηχεί τις θέσεις και τις αγωνίες εκατοντάδων μελών μας. Το γεγονός αυτό μας επιτρέπει να έχουμε την ισχυρή πεποίθηση, ότι εξετάσαμε και την τελευταία λεπτομέρεια και ότι η υιοθέτηση των προτάσεών μας θα έχει την επιδοκιμασία όλων των προσώπων που θα κληθούν να εφαρμόσουν στην πράξη την Ψηφιακή Στρατηγική των Χώρας τα επόμενα χρόνια.

Αναγνωρίζοντας την τεράστια σημασία των προσπαθειών που γίνονται από όλο το πολιτικό προσωπικό της Χώρας μας για τη δημιουργία των υποδομών που θα εξασφαλίσουν την ισότιμη συμμετοχή της στην Κοινωνία των Πληροφοριών, παραμένουμε στη διάθεση των Δημόσιων Αρχών και των Κοινωνικών Φορέων για κάθε αναγκαία διευκρίνηση και συνεργασία.